

THỰC HÀNH CÙNG BẠN CHỌN NGHỀ CHO TƯƠNG LAI PHÙ HỢP XU THẾ PHÁT TRIỂN CÁC NGÀNH NGHỀ TẠI QUẢNG NGÃI

Mục tiêu

Sau khi học xong chủ đề này, học sinh sẽ:

- Sưu tầm tư liệu và trình bày khái quát về xu thế phát triển các ngành nghề tại Quảng Ngãi.
- Trình bày việc chọn nghề cho bản thân sau tốt nghiệp Trung học cơ sở và xây dựng kế hoạch (học tập, rèn luyện) để thực hiện.

MỞ ĐẦU

Việc định hướng chọn nghề nghiệp cho học sinh sau tốt nghiệp Trung học cơ sở là vô cùng quan trọng. Học sinh cần được tiếp cận sớm để có những hiểu biết về nghề nghiệp, những thông tin về nhu cầu nguồn nhân lực, định hướng đào tạo nghề đáp ứng xu thế phát triển các ngành nghề tại địa phương. Từ đó, học sinh lựa chọn nghề nghiệp phù hợp với sở thích, tính cách, điều kiện và khả năng của mình; có định hướng và kế hoạch rõ ràng cho bản thân để quyết định tiếp tục học Trung học phổ thông hay vào học ở các trường nghề, cơ sở giáo dục nghề nghiệp, hoặc có thể tham gia ngay vào thị trường lao động sau khi tốt nghiệp Trung học cơ sở.

KIẾN THỨC MỚI

1. Nội dung

Xây dựng một báo cáo về việc lựa chọn một nghề cho bản thân trong tương lai sau tốt nghiệp Trung học cơ sở và xây dựng kế hoạch (học tập, rèn luyện) để thực hiện.

2. Nguồn tư liệu

Sưu tầm tư liệu về xu thế phát triển các ngành nghề nói chung và một số ngành nghề được đào tạo ở các trường nghề, cơ sở giáo dục nghề nghiệp tại Quảng Ngãi.

3. Gợi ý nội dung trình bày về lựa chọn nghề nghiệp và xây dựng kế hoạch thực hiện.

– Thông tin chung về ngành, nghề lựa chọn:

+ Tên ngành, nghề lựa chọn: ...

+ Yêu cầu ngành, nghề lựa chọn: ...

+ Trường đào tạo/ cơ sở đào tạo: ...

+ Hình thức tuyển sinh: ...

+ Yêu cầu về học vấn, chứng chỉ, bằng cấp: ...

- Lí do lựa chọn ngành nghề sau khi nghiên cứu, tham vấn ý kiến của cha mẹ, thầy cô và các bạn (sở thích, năng lực, điều kiện hoàn cảnh của bản thân; tham vấn ý kiến gia đình, người có kinh nghiệm; nhu cầu và xu thế phát triển các ngành nghề tại Quảng Ngãi;...).

– Kế hoạch thực hiện:

Các môn học/ HĐGD để học tập	Kết quả dự kiến	Thời gian thực hiện	Biện pháp thực hiện	Người hỗ trợ
...	...	...	...	...

4. Thông tin tham khảo

a) Định hướng đào tạo nghề phù hợp xu thế phát triển các ngành nghề tại Quảng Ngãi

– Việc đào tạo nghề tại Quảng Ngãi luôn được chú trọng gắn với quy hoạch phát triển sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội và xây dựng nông thôn mới; đào tạo nghề đang chuyển sang đào tạo theo yêu cầu, nhu cầu của doanh nghiệp, của người lao động, gắn đào tạo với tư vấn, định hướng nghề nghiệp(kênh tham khảo: sàn việc làm, trung tâm dịch vụ việc làm tỉnh Quảng Ngãi).

– Việc chọn nghề cho học sinh sau tốt nghiệp Trung học cơ sở có thể được thực hiện theo định hướng cơ bản sau: học sinh lựa chọn khối kiến thức cơ bản gắn với một số ngành nghề có thể chọn trong tương lai tại các trường Trung học phổ thông và Trung tâm Giáo dục thường xuyên trong tỉnh.

– Chọn học tại các trường đào tạo nghề sau khi tốt nghiệp Trung học cơ sở là cơ hội nhất định đối với những học sinh không thể tiếp tục học lên bậc Trung học phổ thông. Bởi, đây là điều kiện học sinh được trải nghiệm sớm với nghề nghiệp trong tương lai, đồng thời vẫn được tiếp tục học để hoàn thành chương trình phổ thông.

b) Các bước định hướng chọn nghề

Để giúp việc lựa chọn các ngành nghề cho bản thân trong tương lai sau tốt nghiệp Trung học cơ sở, học sinh cần thực hiện qua các bước cụ thể sau:

Bước 1: Xác định sở thích, năng lực, điều kiện hoàn cảnh của bản thân

Lựa chọn nghề nghiệp là một trải nghiệm tìm kiếm bản thân để có hướng đi đúng đắn. Học sinh có thể tự đặt câu hỏi: Bản thân có những điểm mạnh nào? Sở thích của mình là gì? Hướng phát triển mà bản thân mình mong muốn? Mình ước muốn đạt được điều gì trong tương lai?

Bước 2: Tìm hiểu các ngành nghề tại địa phương

Việc tìm hiểu kĩ về các ngành nghề đang là nhu cầu của địa phương, trong xã hội sẽ là cơ hội lớn sau khi học sinh được học nghề, được làm, được phục vụ để khám phá những công việc khác nhau theo xu hướng tương lai của từng ngành nghề mà mình chọn.

Bước 3: Xác định điểm mạnh của bản thân

Để xác định điểm mạnh cho bản thân, học sinh cần đặt ra những câu hỏi và nghiêm túc trả lời để phát huy sở thích, năng lực và hoàn cảnh riêng của mình.

Ví dụ: Bản thân thích và hứng thú với những hoạt động nào trong cuộc sống hàng ngày? Điều gì khiến ta cảm thấy hài lòng và tự tin khi hoàn thành một công việc?...

Bước 4: Tham vấn ý kiến gia đình hoặc người có kinh nghiệm

Khi học sinh còn mơ hồ về khả năng và định hướng nghề nghiệp của bản thân thì việc lắng nghe lời khuyên từ gia đình hoặc những người có kinh nghiệm là điều cần thiết. Vì chính họ đã trải qua những giai đoạn tương tự nên có thể hỗ trợ bản thân trong việc chọn lựa ngành nghề phù hợp.

Bước 5: Cân nhắc trước khi đưa ra lựa chọn

Khi học sinh có sự đam mê về một lĩnh vực cụ thể hoặc có ước mơ về một nghề nghiệp thì việc chọn nghề cho bản thân sẽ thuận lợi. Tuy nhiên, mỗi ngành nghề đều có những yêu cầu và tính chất riêng của nó. Ví dụ, có những ngành nghề đòi hỏi sức khỏe, ngoại hình hoặc kĩ năng giao tiếp của người học nên việc tìm hiểu và cân nhắc trước khi quyết định khám phá bản thân trong việc định hướng nghề nghiệp là cần thiết.

Bước 6: Vượt qua thách thức từ gia đình hoặc xã hội

Ngày nay, vẫn còn tồn tại những định kiến về lựa chọn nghề nghiệp của con cái trong một số gia đình. Những thách thức từ gia đình hoặc xã hội có thể là rào cản trong việc định hướng nghề nghiệp cho bản thân. Do đó, khi lựa chọn ngành nghề, học sinh cần có chính kiến riêng, không quá phụ thuộc vào gia đình hoặc những ý kiến từ bên ngoài. Điều quan trọng nhất là phải tự tin và kiên định với quyết định của chính mình, đây là con đường dẫn đến sự thành công.

Bước 7: Liệt kê các yếu tố liên quan đến nghề nghiệp

Sau khi xác định ngành nghề định chọn, học sinh sẽ liệt kê những yếu tố liên quan đến nghề đó bao gồm: thu nhập hàng tháng, cơ hội phát triển tương lai nghề nghiệp, môi trường làm việc, tính linh hoạt và cân bằng trong công việc - gia đình để đảm bảo rằng nghề nghiệp mà mình lựa chọn sẽ phù hợp với mong đợi và giá trị của bản thân.

Bước 8: Phát triển các kỹ năng mềm quan trọng

Học sinh cần phát triển kĩ năng mềm sau khi xác định được ngành nghề tương lai và nhận ra những kĩ năng chuyên môn cần thiết của ngành nghề đó. Và để giúp bản thân đạt được thành công trong nghề nghiệp tương lai, học sinh có thể tham gia vào các câu lạc bộ trong nhà trường để trải nghiệm những kĩ năng như giải quyết vấn đề, thích nghi, giao tiếp, làm việc nhóm,...

Bước 9: Khám phá và trải nghiệm

Trải nghiệm có thể được thực hiện qua tìm kiếm việc làm thêm ngoài giờ học trong thời gian còn là học sinh, sinh viên để tích lũy kinh nghiệm cho bản thân. Không cần chọn những việc liên quan đến ngành nghề mình đang theo đuổi; thay vào đó có thể chọn việc có tính va chạm với xã hội để có cái nhìn đa dạng về ngành nghề. Nếu được trải nghiệm những công việc và vị trí khác nhau sẽ giúp bản thân hiểu rõ hơn về nghề nghiệp và khả năng của bản thân. Điều này sẽ giúp học sinh điều chỉnh định hướng nghề trong tương lai một cách tốt nhất.

c) Một số ngành nghề được đào tạo ở các trường nghề, cơ sở giáo dục nghề nghiệp tại Quảng Ngãi

– Trên địa bàn Quảng Ngãi hiện có 20 trường nghề và cơ sở giáo dục nghề nghiệp. Về công tác định hướng nghề nghiệp cho học sinh sau Trung học cơ sở và Trung học phổ thông ngày càng được xã hội quan tâm. Vì vậy mà số lượng học sinh đăng kí xét tuyển vào học bậc Trung cấp và Cao đẳng ngày càng nhiều, năm sau cao hơn năm trước. Học sinh, sinh viên tốt nghiệp ra trường có cơ hội việc làm phù hợp với ngành nghề đào tạo tại các cơ quan, nhà máy, xí nghiệp, khu kinh tế, khu công nghiệp, cụm công nghiệp đóng trên địa bàn tỉnh và khu vực hoặc tự tạo việc làm để nuôi sống bản thân.

– Hiện nay các trường nghề tại Quảng Ngãi tuyển sinh, đào tạo nhiều ngành nghề chủ yếu với hệ Trung cấp và Cao đẳng, cơ bản đáp ứng được nhu cầu về thị trường lao động trong tỉnh. Các ngành nghề được đào tạo với thời gian từ 02 năm đến 03 năm, phụ thuộc vào học sinh tốt nghiệp Trung học cơ sở hay Trung học phổ thông.

– Một số ngành nghề được đào tạo ở các trường nghề, cơ sở giáo dục nghề nghiệp tại Quảng Ngãi:

+ Hệ Cao đẳng gồm các ngành nghề: Cắt gọt kim loại; Bảo trì thiết bị cơ điện; Bảo trì hệ thống thiết bị cơ khí; Công nghệ ô tô; Công nghệ thực phẩm; Điện công nghiệp; Hàn; Công nghệ kĩ thuật cơ khí; Công nghệ may; Vận hành thiết bị chế biến dầu khí;...

+ Hệ Trung cấp gồm các ngành nghề: Hàn; Công nghệ kĩ thuật cơ khí; Công nghệ ô tô; Điện công nghiệp; Cơ điện tử; Vận hành, sửa chữa thiết bị lạnh; Công nghệ thông tin (ứng dụng phần mềm); Tin học văn phòng; Kĩ thuật Sửa chữa & Lắp ráp máy tính phòng; May thời trang; Thú y; Kế toán doanh nghiệp; Cắt gọt kim loại; Vận hành máy thi công mặt đường; Kĩ thuật máy lạnh và điều hoà không khí; Tự động hoá công nghiệp; Cơ điện tử;...

Hình 5.1. Hoạt động thực hành ngành vận hành sửa chữa thiết bị lạnh

Hình 5.2. Hoạt động thực hành ngành may thời trang

Hình 5.3. Hoạt động thực hành ngành bảo trì hệ thống thiết bị cơ khí

Hình 5.4. Hoạt động thực hành ngành công nghệ thông tin